

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021

Vård- och Omsorgsnämnden

Vård- och omsorgskontoret

INNEHÅLL

VÅRD- OCH OMSORGS-NÄMNDEN.....	4
Sammanfattning året som gått	4
Verksamhetsansvar	4
Viktiga händelser året som gått	4
Ekonomi	5
Framtiden	8
Verksamhetsfakta	8

VÅRD- OCH OMSORGS- NÄMNDEN

Verksamhetsberättelse och bokslut

Sammanfattning året som gått

Pandemin fortsätter att påverka arbetet inom Vård och omsorg (VoO). Arbets sätt har anpassats ytterligare för att minska risken för smittspridning.

Behovet av hälso- och sjukvårdsinsatser, både av sjuksköterske- och rehabinsatser, är fortsatt hög. Efterfrågan på SÄBO-platser inom äldreomsorgen har ökat efter att ha varit lägre under pandemins första år.

Antalet komplexa ärenden inom ordinärt boende fortsätter att öka.

Inom Omsorg om funktionshindrade (FO) är det ett fortsatt ökat behov av insatser. Arbete fortgår med att förbättra kvalitet utifrån resultat i brukarenkäter samt att på ett kostnadseffektivt sätt planera och utföra områdets verksamheter.

Inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) har omfattningen och komplexiteten i ärendena ökat. Verksamhetens arbete med att förbättra rättssäkerheten och kvaliteten med stabila arbetsgrupper som har rätt kompetens i en god arbetsmiljö har fortsatt utvecklas under året.

Arbetet med att nå en budget i balans har varit omfattande och svårt att genomföra fullt ut, trots en mängd kostnadseffektiva åtgärder.

Verksamhetsansvar

UPPDRAG

Vård- och omsorgsnämndens och Individnämndens uppgift är att fullgöra kommunens ansvar inom socialtjänst rörande individ- och familjeomsorg samt äldre- och handikappomsorg enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och föräldrabalken (FB). Nämnden svarar också för vissa delar av psykiatrin, som boende och sysselsättning. Nämnden är vårdgivare för den kommunala hälso- och sjukvården enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

ORGANISATION

VoO ska ge vård, omsorg och service med rätt kvalitet och med ett gott och respektfullt bemötande åt kommuninvånare som av olika skäl inte själva klarar av sin vardagssituation. Verksamheten ska vara resultatorienterad och utvecklingen ska ligga i framkant.

VoO verkställer nämndens uppdrag och är organiserad i fyra verksamhetsområden:

- Individ och familj (IFO)
Myndighet och Öppenvård samt Administration
- Omsorg om funktionshindrade (FO)
- Omsorg om äldre hemtjänst/korttids- och dagverksamheter (ÄO HKD)
- Omsorg om äldre särskilt boende och Hälso- och sjukvård (ÄO SÄBO och HSL)

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter utförs i VoOs kommunala regi och av privata LOV-företag. VoO arbetar utifrån nämndens uppdrag att sluta avtal med de företag som nämnden godkänt genom lagen om valfrihetssystem, LOV.

Viktiga händelser året som gått

- Samarbetet mellan VoO och Regionens representanter inom sjukvården i Sala och Vårdhygien har utvecklats positivt under arbetet med pandemin.
- Arbetet med nära vård har intensifierats och Sala är först i Västmanland med att ha startat ett mobil närvårdsteam. En övergång till sammanhållen journal har inletts.
- Spridningen av Coronaviruset har sedan mars 2020 haft fortsatt stor påverkan på verksamheterna inom Vård och Omsorg, både beträffande arbetssätt och bemanning.
- Fokus har varit att upprätthålla en god vård och omsorg samt att utarbeta processer, arbetssätt och rutiner under pågående pandemi för att förhindra och förebygga smitta.
- ESF-finansierade projektet Välfärdsteknologi avslutades 30/9. Fortsatt arbete sker nu med olika digitala lösningar som provades under projekttiden. Ex digitala inköp, digitala planeringsverktyg, E-tjänster osv.
- ESF-projektet Kompetenscentrum har under året tagit fram 60 utbildningsmoduler för medarbetare att använda i sin kompetensutveckling.
- Totalt 10 300 timmar har medarbetare inom de olika VoO-verksamheterna kompetensutvecklat sig via Kompetenscentrum.
- Solgatans gruppboende har under hösten renoverats och sprinklersystem är insatt för att klara brandsäkerhetskravet. Under renoveringen var hela verksamheten flyttad till Lindgårdens lokaler.
- Lås med digitala nycklar har installerats i hemtjänsten.
- Rätten till heltid är genomförd under det gångna året.
- Kostnaderna för Försörjningsstöd har minskat jämfört mot föregående år.

- Vuxenhetens öppenvård har utbildat sig i IPS (Individual Placement and Support). En modell som syftar till att kunna ge ett individanpassat stöd till arbete.
- Enheten Barn och unga har utökat sin personalgrupp inom öppenvård i syfte att bl. a. sänka kostnader för placeringar.
- En utvärdering och genomlysning av Bemanningsenheten har genomförts. Beslut är fattat att Bemanningsenheten ska organiseras om inför 2022.
- En organisationsförändring har genomförts genom att Socialpsykiatrin har organiserats under FO och Biståndsenheten under IFO.
- Projekt SIP-kordinator riktad till målgruppen barn, unga och vuxna avslutades vid årsskiftet.
- Tomt till nytt LSS gruppboende är framtaget och planläggning av tomten påbörjas under december.
- Verksamheternas strukturerade arbete med att minska sjukfrånvaron visade sig under året ge resultat i bl.a. minskade långtidssjukskrivningar.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Budgetavvikelse
Externa intäkter	95 037	52 592	57 980	5 388
Interna intäkter	23	562	10 915	10 353
Summa intäkter	95 060	53 154	68 895	15 741
Köp av huvudverksamhet, bidrag	84 440	68 994	85 164	-16 171
Personalkostnader	468 529	474 985	479 095	-4 110
Övriga kostnader	65 399	32 537	58 683	-26 145
Interna kostnader	56 962	52 133	58 099	-5 966
Summa kostnader	675 330	628 649	681 042	-52 392
Resultat	580 270	575 496	612 147	-36 651
Covidrelaterat resultat	6 440	0	11 588	-11 580
Resultat exkl. Covid	573 830	575 488	600 559	-25 071

Helårsresultatet för Vård och omsorg (VoO) är ett underskott på -36,6 Mkr. Verksamhetens underskott exklusive pandemikostnader är -25,0 Mkr och är att hänföra till placeringskostnader för barn och unga

inom IFO, -18,2 Mkr, samt Äldreomsorgens underskott på -8,2 Mkr. Det senare beror på högre interna kostnader och övriga kostnader än budgeterat samt ökade personalkostnaderna inom Hemtjänsten och Särskilda boenden. Personalkostnaderna har till stor del täckts av erhållna statsbidrag samt kompenseras av att personalkostnaderna inom Hälso- och sjukvård i stället hamnat som övrig kostnad, inhyrd personal.

Extra kostnader kopplade till Covid-pandemin uppgår till 11,6 Mkr. Se bilaga 1 för separat specifikation av dessa poster.

Kommentar mot prognos 2021

Resultatet 2021 blev -36,6 Mkr, vilket är 8,3 Mkr mer än antaget i prognosen per oktober som pekade mot ett underskott på -28,4 Mkr. Därefter har resultatet försämrats med -4,1 Mkr inom IFO Barn- och unga samt lika mycket inom Äldreomsorgen, där det mesta avser inhyrd personal.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Budgetavvikelse
Kontorsövergripande	7 920	4 046	7 543	-3 497
Administrativt stöd & Bemannning	24 853	26 094	29 183	-3 089
Individ, familj, arbete	118 717	112 020	130 249	-18 229
Omsorg om funktionshindrade	105 401	111 443	105 834	5 610
Omsorg om äldre	323 379	321 893	339 339	-17 447
Summa	580 270	575 496	612 147	-36 651

Verksamhetsområdenas resultat redovisas nedan exklusive kostnader för Covid, sammanlagt -25 Mkr, med totalsiffrorna inom parentes.

Kontorsövergripande

Underskottet på ledningsnivå är -3,5 Mkr och beror på en budgetteknisk post gällande ev. retroaktivitet i kommunals löneavtal. Det finns inget budgetöverdrag då motsvarande motposter finns i verksamheterna. Jämfört med föregående års utfall är resultatet för kontorsövergripande ledning helt i nivå med förväntningarna och 0,4 Mkr lägre.

Administrativt Stöd och Bemannning (ADMS)

Administration och bemanning gör ett underskott med -0,9 Mkr (totalt -3,0 Mkr). Orsaken är ett stort behov av vikarier under året som främst är kopplat till den höga sjukfrånvaron i andra enheter.

Individ och familj (IFO)

Individ- och familjeomsorgens (IFOs) underskott uppgår till -18,2 Mkr (totalt -18,2 Mkr) och står därmed för huvuddelen av VoOs totala underskott. Underskottet inom IFO finns primärt inom Barn och Unga. Sala kommun har kraftigt ökade kostnader för placeringar av barn inom socialtjänstens område, dessa uppgår till 30,1 Mkr för år 2021 vilket är en ökning med 7,0 Mkr jmf med föregående år, och en budgetavvikelse på -20,1 Mkr. Enheten för BoU har inlett ett gediget och omfattande arbete för att redan under 2022 sänka dessa kostnader markant. Vidare så har kostnader för inhyrd personal inom BoU ökat eftersom kommunen på grund av vakanser har tvingats hyra in familjerättssekreterare samt socialsekreterare. Det har medfört mer kostnader på 4,8 Mkr.

Omsorg om Funktionshindrade (FO)

FO gör ett positivt resultat med 5,6 Mkr (totalt 5,6 Mkr). Statsbidragen är 2,7 Mkr över budget varav 1,6 Mkr avser Migrationsverket. Köp av huvudverksamhet -2,5 Mkr över budget avser kostnader för extern personlig assistans. Personalkostnaderna är 4,6 Mkr lägre än budget. Kostnaden för månadsanställda och övriga personalkostnader är 7 Mkr lägre än budget medan kostnaden för timanställda är -2,4 Mkr högre än budget. Arbets sättet med effektiv schemaplanering och att medarbetare arbetar på flera verksamheter har gett resultat. Enhetschefers deltidss-/korttidsfrånvaro har inte ersatts, tjänster har hållits vakanta. Interna kostnader 1,1 mkr lägre än budget. Det beror på lägre lokalhyror 0,8 mkr där budgeterade kostnader har flyttats till IFO samt på generella besparingar.

Äldreomsorgen (ÄO)

Äldreomsorgens underskott exklusive pandemikostnader är -8,3 Mkr (totalt -17,4 Mkr). Erhållna statsbidrag är 8,3 Mkr högre än budget. Hemtjänstens köp av LOV tjänster är 0,4 Mkr lägre än budget. Personalkostnaderna inom Äldreomsorgen exklusive pandemikostnader är sammantaget 2,8 Mkr lägre än budgeterat. Samtliga verksamhetsdelar har lägre kostnader för månadsanställda till följd av besparingar, svårigheter att tillsätta sjukskötersketjänsterna samt sjukfrånvaro (sjuklönerna uppgår till 7,4 Mkr exklusive Covid-kodad frånvaro). Hemtjänsten och Särskilt boende har till följd av avsevärt högre kostnader för timanställda än budgeterat. Rehab-sjuksköterskegruppen avviker istället i kostnader för inhyrd personal med -12,4 Mkr. Sammantaget gör den verksamhetsdelen dock ett underskott på endast 0,1 Mkr. Äldreomsorgens övriga kostnader har -15,5 Mkr i budgetavvikelse varav inhyrd personal inom Rehab och Sjuksköterskegruppen enligt ovan uppgår till -12,4 Mkr. Övriga större avvikelseposter är förbrukningsmaterial -1,2 Mkr samt reparation o underhåll av maskiner/inventarier -1,4 Mkr. Interna kostnader överstiger budget med -4,3 Mkr där de största avvikelserna är fördelat på fastighetsservice -1,5 Mkr, lokalhyror -2 Mkr och fordonshyror -1,3 Mkr.

INVESTERINGAR

Tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Budgetavvikelse
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	3 143	2 250	598	-1 652
Summa	3 143	2 250	598	-1 652

Investeringsbudgeten har underskridits med 1,6 Mkr. Under året har inköpts till Äldreomsorgen med 0,6 Mkr. Investeringar i nytt verksamhetssystem och möbler till nytt LSS boende har skjutits upp.

EU-BIDRAG

Under året har VoO drivit två ESF-projekt, Valfärdsteknologi och Kompetenscentrum, som båda syftar till att kompetensutveckla personal inom VoO. Projektet Valfärdsteknologi som avslutades under året har uppnått sitt syfte genom att öka kunskapen om digitala arbetssätt. Flera E-tjänster och mobilt arbetssätt har bland annat utvecklats. Kompetenscentrum har arbetat med att kartlägga kompetensbehov och skapa utbildningsmoduler. En viktig del för projektet är att skapa metoder för arbetsplatslärande. Projektet ska ta fram förslag på hur ett permanent Kompetenscentrum skulle kunna se ut. VoO s intäkter av projekten uppgår sammanlagt till 3,1 Mkr under 2021 och har främst täckt personalkostnader.

Målavstämning

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som ska bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

- Målet är helt uppfyllt
- Målet är mer än delvis uppfyllt
- ▶ Målet är delvis uppfyllt
- Målet är inte uppfyllt
- ⊗ Mätindikator saknas
- ⊖ Ingen mätning
- × Inget mål satt

PERSPEKTIV HÅLLBART SAMHÄLLE

MÅL: VÄXANDE SALA

Flera av målgrupperna som beviljas insatser inom VoO kommer att öka i framtiden. För att säkerställa rätt insatser med en god kvalitet är det nödvändigt att ha medarbetare med god kompetens. Behovet kommer att öka och rekryteringsbasen behöver breddas.

Mål: Alla medarbetare ska ha rätt kompetens och VoO ska vara en arbetsgivare som lockar personer att söka sig till Sala.

Mäts: Kompetensen synliggörs årligen i medarbetarsamtal samt i medarbetarens utvecklingsplan.

MÅL: EN LÅNGSIKTIG HÅLLBAR SOCIAL UTVECKLING

Genom digital utveckling ska VoO effektivisera arbetet samt öka tillgängligheten för medborgarna.

Mål: Ökat antal E-tjänster.

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIG HÅLLBAR UTVECKLING

Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt, med minsta möjliga påverkan på miljön.

Mål: Ökat användande av mobilt arbetssätt, minska antalet bilar och öka användandet av elcyklar.

PERSPEKTIV MEDBORGARE

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Brukarnöjdheten ska vara hög.

Mål: Brukarnöjdheten ska minst vara 75 %. Svarefrekvensen ska öka.

Mäts: Årligen genom brukarenkäter.

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Verksamheterna ska ha en god service med hög tillgänglighet och kvalitet. Insatserna ska vara rättssäkra och grunda sig i bästa tillgängliga kunskap.

Mål: Ökad användning av E-tjänster för tillgänglighet dygnet runt. Alla verksamheter arbetar med systematiskt kvalitetsarbete enligt gällande metod.

Mäts: I ledningssystemet.

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

Personer som vänder sig till och som får insatser av VoO ska uppleva delaktighet och inflytande i hur de utförs.

Mål: 85 % ska uppleva medbestämmande och inflytande utifrån de insatser de beviljats.

Mäts: Via brukarenkät.

PERSPEKTIV MEDARBETARE

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete ska målen nås för ett positivt arbetsklimat, god hälsa och medarbetarinflytande. På så sätt ska sjukfrånvaron sänkas.

Mål: 95 % känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Mäts: I medarbetarenkät samt vid Fysisk och psykosocial skyddsround.

Mål: Minska sjukfrånvaron med 1 %

Mäts: Sjukstatistik

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

Delaktighet och inflytande säkras genom att samverkansavtalet följs

Mål: Alla verksamheter ska arbeta enligt samverkansavtalet

Mäts: I medarbetarenkät

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Chefer ska ha ett tydligt uppdrag och ledarskapet ska ha och skapa förutsättningar för goda resultat. Stödfunktioner är en viktig faktor för ett hållbart ledarskap.

Mål: En majoritet av medarbetarna ska uppleva ett gott ledarskap. Chefer ska uppleva att de har förutsättningar för att utöva ett gott ledarskap.

Mäts: I medarbetarenkät

Framtiden

- Förebyggande och tidiga insatser ska vara ett prioriterat område inom hela Vård- och omsorg.
- I januari 2022 omorganiseras Bemanningseenheten i syfte att resurserna flyttas närmare verksamheterna.
- Under första kvartalet kommer hälso- och sjukvården att gå in i sammanhållen journal med Regionen.
- Utvecklingen mot Nära vård kommer att innebära mer vård i hemmet och fortsatt behov av ökad samverkan mellan kommunen och regionen.
- En översyn av lokaler för äldreboenden pågår för att tydliggöra behovet av lokaler inför det ökade antalet boenden som behövs kommande år.
- Fortsatta svårigheter med att rekrytera till flertalet av yrkeskategorierna inom VoO.
- Investering och implementering av ett nytt verksamhets- och planeringssystem.
- ESF-projekt för implementering av verksamhetssystem.
- Behovet av insatser inom VoOs verksamheter beräknas öka.
- Påbörja upphandling gällande byggnation av nytt gruppboende LSS.
- Fortsatt hög beredskap för att minska smittspridningen av Covid-19.
- Kontoret fortsätter sitt deltagande i Äldreomsorgslyftet.
- Kompetensutveckling inom Psykisk hälsa startar upp igen 2022.
- Fortsatt arbete med att sänka sjuktalet.

Verksamhetsfakta

	2017	2018	2019	2020	2021
Antal årsarbetare*	857	846	900	800	775
– särskilda boendeplatser SoL för äldre (ej korttidsvistelse)	254	254	254	254	254
– korttidsboendedygn SoL	6311	7023	3316	3016	3203
– personer med hemtjänstinsatser egen/extern regi**	542/92	564/354	404/214	386/219	568/188
– beslut bostad vuxna LSS	89	87	87	82	85
– personer med insatsen personlig assistans LSS/SFB	7/28	5/27	3/28	5/28	6/28
– personer med insatsen daglig verksamhet LSS	98	105	112	112	115
– beslut elevhemsboende i annan kommun LSS	3	4	5	5	3
– beslut boendestöd sociopsykiatri (insatser)	60	43	52	56	59
– antal unika biståndsmottagare med försörjningsstöd	494	423	447	418	334
– vuxna placerade på institution med stöd av SOL/LVM	22	25	19	16	16

*Det justerade antalet beror på en metodförändring i beräkningsmodell, ändrat från antalet personer till antalet årsarbetare.

**för år 2021 är det 69 personer som har dubbel utförare d.v.s. både LOV (servicetjänster) och kommunal omsorg, det innebär att 119 personer enbart har extern utförare (servicetjänster).

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN**

ANTAGEN § 3 | 2022-02-09 | DIARIENUMMER 2022/7
SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

